TİB TÜM İKTİSATÇILAR BİRLİĞİ AYLIK BÜLTENİ

Sahibi : TİB Adına Aydın Köymen
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü : Yıldırım Koç
Adres : Necatibey Cad. 47/9 – Ankara
Tel : 18 18 72

[illegible]- Ekim 1974

İÇİNDEKİLER

DERNEK HABERLERİ

Eylül ayında üç konferans Mimarlar Odası konferans salonunda verildi.

11 Eylül: TEVFİK ÇAVDAR-Türkiye'de Kentsoyluluğun Gelişimi, Gücü ve Etkinliği
18 Eylül: ORHAN KURMUŞ -19. Yüzyılda Ege'de İngiliz Emperyalizmi
25 Eylül: AYDIN KÖYMEN -Çokuluslu Tekeller ve İlaç Sanayii

Ekim ayında ise aşağıdaki konferanslar verilecektir:

2 Ekim: YILDIRIM KOÇ:Emperyalizm ve Türkiye'de Madencilik Alanında Yabancı Sermaye
9 Ekim: TUNCER TUĞCU:Felsefi Bilginin Sınıfsal Temelleri
16 Ekim: CENAN BIÇAKÇI: Türkiye'de Sendikacılığın Bugünkü Durumu
25 Ekim: ALPARSLAN IŞIKLI: Türkiye'de İşçi Ücretlerinin Gelişimi

YER: MİMARLAR ODASI KONFERANS SALONU SAAT: 18:15

Türk Mühendis ve Mimar Odalar Birliği İstanbul Şubesi tarafından 19-20 Eylül tarihinde düzenlenen Ulusal Kaynaklar Kongresi'ne Tüm İktisatçılar Birliği üyeleri üç tebliğ sunmuşlardır. Konular:"Çokuluslu Tekeller ve İlaç Sanayii," "Petrol Emperyalizmi ve Türkiye," "Emperyalizm ve Madencilik Alanında Yabancı Sermaye."

16-20 Aralık tarihinde TMMOB'ne bağlı Odalarca düzenlenecek Konut Kurultayı'na TİB "Türkiye'de Kira-Ücret İlişkisi" konulu bir tebliğle katılacaktır. Bu konuda bir çalışma grubu kurulmuş ve faaliyete geçmiştir.

Tüm İktisatçılar Birliği ile çeşitli sendikaların ortak olarak sürdürecekleri "Türkiye'de İşçi Ücretleri ve Enflasyon" konulu grup çalışması Ekim ayında faaliyete geçecek ve ürünlerini Kasım ayının ortasında kamuoyuna duyuracaktır.

....

AYDIN OLMANIN SORUMLULUĞU YURDUMUZUN VE HALKIMIZIN SORUNLARININ ÖĞRENİLMESİYLE YERİNE GETİRİLMİŞ OLMAZ. BİR MADDENİN PARLAKLIĞININ KISTASI NASIL GÖZLERİMİZE BU MADDEDEN YANSIYAN IŞIK İSE, AYDIN OLMANIN KISTASI DA HALKIMIZA YANSITILAN AYDINLIKLIKTIR. GERÇEK AYDINLAR, EMEKÇİ HALKIN MÜCADELESİNDE ONUN YANINDA OLANLAR VE BUNU SOMUT OLARAK GÖSTERENLERDİR.

TEKELCİ SERMAYE VE "SANAYİLEŞME"

Yirminci yüzyıla damgasını vuran olgu emperyalizmdir. Gelişmiş kapitalist ülkelerin hakim sınıfı durumuna gelmiş olan tekelci burjuvazi, hem emperyalist ülkelerdeki diğer sınıf ve tabakaları, hem de azgelişmiş ülke halklarını sömürür, yaratılan değere el koyar.

Emperyalizmin genel olarak İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra bu sömürüsünü sürdürmek için kullandığı yöntemlerde ve emperyalist ülkeler arasındaki ilişkilerde değişiklikler olmuş, fakat sömürü temelde aynı kalmıştır. Azgelişmiş ülkelerdeki devrimci hareketler ve güçlenen sosyalist blok karşısında emperyalist ülkelerin kendi aralarında gerçekte daha keskinleşmiş olan çelişkiler ikinci plana itilmiş ve emperyalist sömürünün sürdürülmesi için emperyalistlerin ortak ekonomik ve politik örgütleri olan Dünya Bankası ve Uluslararası Para Fonu ve benzerleri ve askeri örgütleri olan NATO ve SEATO ve benzeri kuruluşlar kurulmuştur. Diğer taraftan sermaye birikiminin ve uluslararası işbölümünün bu dönemde çok üst bir düzeye çıkması sonunda çeşitli emperyalist ülkelerden kaynaklanan tekelci sermayeler arasında işbirliği ve karşılıklı bağımlılık artmış, sermayenin uluslararasılaşması (kozmopolitleşmesi) aşamasında büyük yol alınmıştır. Bunu en somut olarak ~~gerek~~ gerek sermayenin birikiminin, gerek uluslararası işbölümünün yeni düzeyini kanıtlayan çokuluslu tekellerin yaygınlaşmasında görmek mümkündür.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonraki dönemde ekonomik, politik, askeri ve teknolojik planda ortaya çıkan değişiklikler, emperyalizmin uyguladığı sömürü yöntemlerinin daha karmaşıklaştırılmasına, yeni yöntemlerin geliştirilmesine yol açmıştır. Bu yazıda bu yöntemlerden birini, çarpık bir sanayileşme, emperyalizmin politikalarına uygun bir sanayileşme politikasına ~~işa~~ değineceğiz.

Emperyalist ülkeler bugün "azgelişmiş" dediğimiz ülkeleri geri bıraktırmışlardır. Bu geri bıraktırma bir taraftan politik oyunlarla gerçek anlamda, halkın yararına olarak kullanılacak bir sanayileşmeyi engellerken, diğer taraftan ekonomik açıdan kalkınmanın finansmanında kullanılabilecek kaynakların ülkede yatırıma yöneltilmeyerek ülke dışına aktarılması şeklinde olmuştur. Bunun somut görünümü ise ülkede fabrikaların açılmasının engellenmesi, komprador bir burjuvazinin yetiştirilmesi, bu sınıf aracılığıyla emperyalist ülkelerde~~ki~~ üretilen malların değerlerinin çok üstünde fiyatlarla azgelişmiş ülkelere satılması olmuştur.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonraki dönemde ve özellikle 1960'lardan itibaren bu durumda bir değişiklik ortaya çıkmıştır. Azgelişmiş ülkelerde sanayi yatırımları ve özellikle emperyalistlerin ortaklığında yapılan sanayi yatırımları artmaya başlamıştır. Bu sanayi yatırımlarını, günümüz Türkiye'sinde aldığı şekil açısından önce ikiye ayırmakta yarar var:
i) Emperyalistlerin doğrudan doğruya yatırımının olduğu şirketler,
ii) emperyalistlerin doğrudan doğruya yatırımlarının olmadığı şirketler.

Emperyalistlerin bir şirkette doğrudan doğruya yatırımının olup olmaması emperyalist sömürünün olup olmadığının kıstası değildir. Emperyalistler İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra azgelişmiş ülkelerde kendileriyle ortak yatırıma girecek bir yerli tekelci burjuvazi yetiştirmişlerdir. Yerli tekelci burjuvazi gerek hammadde, yarı mamul madde ve yatırım malları, gerek kullanılan teknoloji açılarından emperyalizme bağımlıdır, emperyalistlerin Türkiye halkını sömürmesine aracılık ve ortaklık eder ve bu sömürüden pay alır. Yerli tekelci burjuvazi emperyalizmle sadece işbirliği içinde değildir. Ortaklık çok daha uzun dönemli hesaplara dayanmaktadır, ortak yatırımla somutlaştırılmıştır. Yani emperyalizmle yerli tekelci burjuvazinin bütünleşmesi söz konusudur.

Emperyalistlerin ve bütünleştikleri yerli tekelci burjuvazinin sanayi yatırımlarını üç ana bölümde ele alabiliriz. Unutulmaması gereken nokta bu üç ana bölümün birbirinin içine geçtiği, belli bir yatırımın bazen bu bölümlerden ikisine de girdiğidir.

(a) Montaj sanayii: Kullanılan teknoloji, tüketilen ana parçalar (motor, yedek parçalar, vb.) yurt dışındaki emperyalist tekellerden değerlerinin çok üstünde tekel fiyatlarıyla satın alınır. Genellikle emperyalistlerin yerli tekelci burjuvazi ile ortak olarak yaptıkları "dumansız, bacasız" fabrikalarda kısa bir monte işleminden geçirildikten sonra yeniden yüksek kârlar eklenerek tüketiciye sunulur. Son yıllarda tüketimi artan binek arabası, buzdolabı, çamaşır makinası, televizyon gibi dayanıklı tüketim malları üretimi bu alana sokulabilir.

(b) Taşaron sanayii: Emperyalist tekellerin çıkarları doğrultusunda bir sanayileşmedir. Türkiye'de en somut örnekleri pamuk ipliği ve kaba döküm işleridir. Pamuk ipliği alanında, doğrudan doğruya emperyalist yatırım olmasa da, emperyalist tekstil tekellerinin ihtiyaçlarını ucuz işgücünü sömürerek yurt içinde üretmek ve bu üretimin hemen hemen tamamını ihraç etmek, emperyalist tekellerin taşaronluğunu yapmak görevini yerli tekelci burjuvazi üstlenmiştir. Burada emperyalistlerle bütünleşmenin temeli ortak yatırım değil, taşaronluktur (zaten bir sanayi dalında taşaronluk yapan yerli tekel; diğer bir sanayi dalında emperyalistlerle ortak yatırıma gitmektedir). Motor sanayiinde ise çokuluslu tekellerin Türkiye'deki ortak yatırımları kaba döküm işlerini yapmakta, bunlar bağlı olunan anaç şirkete gayet ucuz olarak ihraç edilmekte ve daha sonra monte edilerek yabancı ülkelere satılmaktadır.

(c) Yurt içi tüketime dönük tüketim sanayii: Emperyalistlerin doğrudan doğruya yaptıkları yatırımlar, patent anlaşmaları veya hammadde, yarı mamul madde ve yatırım malları aracılığıyla günlük ihtiyaçların karşılanmasında emperyalizme bağımlı bir sanayi geliştirilmiştir. Kullandığınız diş macunundan elektrik ampulüne, deterjandan margarine kadar emperyalizmin sömürüsünü izlemek mümkündür.

Görüldüğü gibi, göklere çıkarılan "sanayileşme" emperyalist tekellerin yararına, yerli tekelci burjuvazinin yararına ve işçisi, topraksız ve az topraklı yoksul köylüsü, yüzbinlerce küçük üreticisi, esnafı, memuru, zanaatkârı ile Türkiye emekçi halkının aleyhinedir. Emperyalizm ve bütünleştiği yerli tekelci burjuvazinin yaptığı yatırımlar bir taraftan işçi sınıfının yarattığı artık-değere el koymakta, diğer taraftan çok daha büyük boyutlara varan tekel kârı aracılığıyla tüm emekçi halkı sömürmektedir. Bu tekellerin sattığı malların fiyatları tekel fiyatlarıdır, değerlerinin çok üstünde, maliyetlerinin çok üstünde fiyatlandırılmıştır. Malın gerçek değeri (üretim maliyeti) ile tekelci piyasadaki satış fiyatı arasındaki fark emekçi halkın sırtına yüklenmiştir.

Her yıl Sanayi Odalarına bağlı "sanayi" şirketlerinin en büyük 100 tanesi hakkında bilgi verilmektedir. 1973 yılı rakamları da geçen ay yayınlandı. Bu şirketler emperyalizmin yerli tekelci burjuvazi ile bütünleşerek yatırım yaptıkları şirketlerin en büyükleridir.

EN BÜYÜK 100 SANAYİ ŞİRKETİ

Yıllar	istihdam (1000 kişi)	Öz Sermaye (TL)	Satış (TL)	Vergiden sonra net kâr (TL)
1970	140	9 356 853 804;	17 607 201 897;	bilgi yok
1971	149	13 363 469 109;	21 457 919 367;	bilgi yok
1972	159	18 150 033 914;	33 627 262 425;	1 617056148
1973	172	25 366 259 006;	42 880 823 020;	3 298957154

KAYNAK: İstanbul Sanayi Odası Dergileri

Dört yıllık bir dönemi şöyle özetleyebiliriz: sahip olunan öz sermaye (nominal sermaye + ihtiyatlar + karşılıklar) üç misline, satış hasılatı ikibuçuk misline çıkmış. Vergiden sonraki net kâr ise bir yıl içinde iki katına yükselmiş. Hangi işçinin, hangi memurun, hangi küçük üreticinin net geliri bir yıl içinde iki katına çıkmıştır?

Türkiye'de belli bir sanayileşme vardır, fakat bu halkın yararına olmaktan uzak, emekçi halkın daha fazla ve daha etkin olarak sömürülmesini sağlayacak çarpık, emperyalizmin uzantısı bir sanayileşmedir. Bu "sanayileşme" emperyalizm ve onunla bütünleşmiş yerli tekelci burjuvazi tarafından kendi çıkarları doğrultusunda gerçekleştirilmektedir.

EMPERYALİZMİN YENİ TAKTİĞİ

. . . A.B.D.'nin veya genel olarak emperyalizmin azgelişmiş ülkelerdeki silahlı kuvvetlerinde son yıllarda ve özellikle de Vietnam'daki yenilgiden sonra bir azalış izleniyor. Vietnam savaşının en yoğun bir şekilde sürdüğü 1969 yılı ilkbaharında Asya'daki A.B.D. silahlı kuvvetleri mensuplarının sayısı 815 bin kişiydi. Bu miktarın 543 bini Güney Vietnamdaydı. Fakat bir süreç içinde 1974 yılı Eylül ayına kadar Asya'daki toplam personel sayısı 193 bine indirildi. Güney Vietnam'da hemen hemen kimse kalmadı. Fakat diğer ülkelerde hâlâ A.B.D. askerleri mevcut.

A.B.D.'nin Asya'daki üslerinin bir kısmını kapatması ve askerlerini geri çekmesini nasıl yorumlamak gerek? A.B.D. emperyalizmi sona mı ermektedir? Emperyalizm barışçıl yolları mı yeğ tutmaya başlamıştır? Kesin olarak hayır. Emperyalizmin azgelişmiş ülkelere pazar, hammadde kaynağı ve yatırım alanı olarak gereksinmesi azalmamış, aksine artmıştır. Bunun politik ve askeri alana yansımaması düşünülemez.

Emperyalistler, emperyalist politikayı kendi çıkarları doğrultusunda tezgahlayan uluslararası tekelci burjuvazi, azgelişmiş ülkelerde kendi denetimleri altında yetiştirdikleri yerli tekelci burjuvazi ile bütünleşmişlerdir, yerli tekelci burjuvaziyi ülke içindeki devrimci ve ilerici hareketlere karşı desteklemektedirler.

Azgelişmiş ülkelerdeki devrimci ve ilerici mücadelelerin güçlenmesi, kitlelerin emperyalist sömürü ve işgalin farkına varması nedeniyle, emperyalistler yavaş yavaş gözlerden ırak kalmayı, bütünleştikleri yerli sömürücü sınıfları ön plana itmeyi tercih etmektedirler. Emperyalistlerin geri çekilmelerinden ortaya çıkan güç boşluğunu yerli oligarşilerin emperyalistlerin denetimindeki orduları doldurmaktadır.

Artık Amerikan piyadesinin yerini satılmış Vietnamlı, aldatılmış Filipinli, Koreli, Ürdünlü, Latin Amerikalı almaktadır. Amerikan danışmanı, Amerikan uçağı, Fransız gemisi, Alman füzesi, topu, bombası, Makinalısı "Vietnamlılaştırma" politikası içinde Vietnamlıyı Vietnamlıya, Taylandlıyı Taylandlıya kırdırmada kullanılmaktadır. Böylece emperyalist sömürü ve işgal kitlelerin gözünden gizlenmeye çalışılır. Diğer taraftan devrimci ve ilerici hareketleri bastırmada kullanılacak silahlı kuvvetlerin gideri bu şekilde emekçi halkların sırtına yüklenir.

Emperyalistlerin görünürden çekilmesi emperyalist sömürü ve işgalin sona erdiğini değil, daha kurnazca yeni şekillerde tezgahlandığının belirtisidir. . . .

A.B.D.'NİN ASYA'DAKİ SİLAHLI KUVVETLERİ PERSONELİ

	İlkbahar 1969	Ocak 1973	Eylül 1974
Güney Vietnam	543 400	25 000	225
Japonya, Okinawa	85 000	62 000	57 650
Güney Kore	55 000	40 000	38 000
Tayland	47 000	45 000	30 000
Filipinler	30 000	17 000	17 350
Taiwan	10 000	8 000	4 000
Guam	10 000	11 000	16 000
Yedinci Filo	35 000	68 000	30 000
TOPLAM	815 400	276 000	193 225

Kaynak: A.B.D. Savunma Bakanlığı
Aktaran: U.S.News and World Report,
9 Eylül 1974.

MARGARİN SIKINTISI VE UNILEVER TEKELİ

Son aylarda Türkiye'nin her yerinde margarin sıkıntısı sürmekte. Bakkallara az miktarda margarin veriliyor ve bu da tüketicilerin gereksinmelerini karşılıyamıyor. Bu durumun sorumlusu kimdir, hangi sınıftır?

Piyasada şimdiki fiyattan margarin bulunamamasının nedeni tekelci sermayenin daha fazla kâr peşinde koşmasıdır. Belli bir malın üretiminde bir veya birkaç tekel olursa, bu tekeller gerekli gördüklerinde piyasada sun'i bir mal sıkıntısı yaratarak mallarının fiyatını artırmaya çalışırlar. Bir mala olan gereksinme ne kadar fazla ise ve piyasada tekeller hakimse, o malın fiyatı gerçek değerinin o kadar üstüne çıkabilir. Margarin sıkıntısı, genel olarak tekelci sermayenin çıkarlarının bir görünümüdür, hayat pahalılığının yaratıcılarını göstermesi açısından örnek bir olaydır.

Türkiye'de margarin piyasasında Unilever-İş Ticaret ve Sanayi Türk Ltd. Şirketi hakimdir. Şirketin hissedarları Türkiye İş Bankası ile çokuluslu bir tekel olan Unilever'dir. Yüzde 80 hisse Unilever'e aittir.

Unilever tekeli İngiliz-Hollanda ortaklığıdır. Şirketin hemen hemen bütün ülkelerde yatırımı vardır. Şirketin sahip olduğu veya önemli hissesinin bulunduğu yatırımların bölgelere göre dağılımı şu şekildedir:

UNILEVER TEKELİNİN YATIRIMLARININ DAĞILIMI

	Yatırım sayısı
Avrupa	153
Kuzey Amerika	5
Latin Amerika	9
Afrika	41
Asya	16
TOPLAM	224

Bu 224 şirkette Unilever'in hisselerinin dağılımı da şu şekildedir:

UNILEVER HİSSESİ ORANLARI DAĞILIMI

166	tanesinde	% 100
24	"	% 95-99
2	"	% 90-94
8	"	% 80-89
11	"	% 70-79
6	"	% 60-69
4	"	% 50-59
3	"	% -49

Unilever tekeli ve bağlı şirketlerin 1972 yılı satışları toplamı 125 milyar TL civarındaydı. 70 ülkede istihdam edilenlerin sayısı ise 337 000 idi(1972 yılında Türkiye'de en büyük 100 sanayi şirketinin satışlarının toplamı 34 milyar TL,istihdam edilenlerin sayısı 159 000 idi. Bu rakamlar margarin sıkıntısı yaratan tekelin gücü hakkında bir fikir verebilir.)

Unilever tekeli sadece margarin değil, donmuş yiyecek, süt ürünleri, balık, et, deterjan, kağıt, ambalaj malzemesi, plastik ve hayvan yemi de üretmektedir.

Margarin sıkıntısı ve bunun sonunda ortaya çıkacak margarin pahalılanmasının sorumlusu emperyalizm ve onunla bütünleşmiş yerli tekelci burjuvazidir.

AZGELİŞMİŞ ÜLKELERE SERMAYE İHRACINDA ULUSLARARASI KURULUŞLARIN ROLÜ

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonraki dönemde kurulan Uluslararası İmar
ve Kalkınma Bankası (Dünya Bankası) ve Uluslararası Finans Korporasyonu,
azgelişmiş ülkelere sermaye transferinde hükümetlerle özel sermaye ih-
racatı arasında bir yere sahiptir. Bu kuruluşların sermayeleri üye ül-
kelerin katkılarıyla oluşmuktadır. Doğal olarak, A.B.D.'nin bu kuruluş-
lara katkıları en büyük paylara sahiptir. Bu finansman yöntemi de, resmi
sermaye ihracatları gibi, halkın ödediği vergilere dayanmaktadır. Ancak
önemli olan nokta, bu iki sermaye ihracatçısı uluslararası kuruluşun
kaynaklarında özel sermayeye öncelik tanınmasıdır. Dünya Bankası bunu
kendi tahvillerini basarak ve üye ülkelerin tahvillerini kullanarak ger-
çekleştirir. İşleyiş ise şöyle olmaktadır: Banka kredi verirken ya sana-
yileşmiş kapitalist ülkelerdeki özel bankaların iştirakini sağlamakta,
ya da bu ülkelere tahvillerini satmaktadır (Portfolio satışları). Banka
ilk yıllarda bu özel iştiraklere garanti vermiştir. Uluslararası sermaye
ilişkileri normale döndükçe, bu garantileri vermekten kaçınmak daha ko-
lay olmuştur. Özel fonların önemi, bu yolla yaratılan olanakların daha
1956 yılında, resmi katkılardan çok daha yüksek bir düzey olan 11 milyar
dolara erişmesiyle anlaşılmaktadır. Bu tarihten sonra, özel ve resmi fon-
lar arasındaki bu açık özel fonlar lehine olarak git gide artmıştır. Son
zamanlarda ise, bankanın tahvilleri özel sermaye piyasalarında işlem gör-
mek üzere kullanılmaya başlanmıştır. 1954 yılına kadar bankanın kaynak-
ları çoğunlukla A.B.D. sermayesinden oluşmaktaydı. Bu tarihten sonra Av-
rupa ülkeleri de paylarını devamlı bir şekilde arttırmışlardır. Son sene-
lerde ise Dünya Bankası Avrupa sermaye piyasalarına daha çok rağbet et-
mektedir. 1960'larda Banka'nın fonlarının yarısı A.B.D. dışındaki serma-
yelerden oluşmaktaydı.

1956 yılında faaliyetlerine başlayan Uluslararası Finansman Korpe-
rasyonu, çok büyük olmayan projelerde özel sermaye ile işbirliği amacını
gütmektedir. UFK (Uluslararası Finansman Korperasyonu)'nun fon kaynakları
Dünya Bankası gibi sabit faizlerle çıkardığı tahvillerden elde ettiği ge-
lirler veya yaptığı yatırımlardan sağlanan kazançlardan oluşmaktadır.
Bunlara ek olarak, bu tahviller daha sonra özel kuruluş veya kişilere
satılarak bir gelir sağlanabilmektedir. Bu faaliyetlerden amaç, Dünya
Bankası'nın yaptığı yatırımlardan sağlanamıyan özel sermaye hareketli-
liğini gerçekleştirmektir. UFK girişimlerinde özel sermayeye garanti
vermemektedir. Dolayısıyla, UFK aracılığıyla gerçekleştirilen finansman,
Dünya Bankasının girişimlerinin doğal bir uzantısı olmaktadır.

Söz konusu nitelikler, bu iki kuruluşun en önemli işlevlerinden bi-
rini yeterince açıklamaktadır. Bretton Woods Konferansının yaratıcıları,
tamamen yıkılmış olan uluslararası ekonomik ilişkilerin bir düzene so-
kulabilmesi için, tasarrufları ve yatırımcıları biraraya getirecek ve
azgelişmiş ülkelere girmesi gereken özel sermayeyi teşvik edecek merkezi
bir kuruluşa ihtiyaç olduğunu anlamışlardı. Bugün, Dünya Bankası
azgelişmiş ülkelerde sermayenin yatırımlarını ve genişlemesini sürdürme
görevini başarıyla yerine getirmektedir. Böylece özel sermaye yatırım-
cısına da cesaret verici bir örnek olmaktadır. Benzer şekilde, UFK'nun
eski başkanı Robert L. Garner'in açıkladığı gibi, UFK'nun özel sermaye-
yi destekleyen bir kuruluş olarak çalışması kararlaştırılmıştır.

Bu kuruluşlar, üyelerinden aldıkları ve diğer kaynaklardan temin et-
tikleri fonları özel sermayedin direkt olarak giremediği alanlarda yatı-
rıma yöneltmektedirler. Savaştan sonraki dönemde, azgelişmiş ülkelerde
iki önemli alanda finansman açığı vardı. Bunlar kamu hizmetleri ve temel
sanayi yatırımları olmuştu ve daha önce belirtildiği gibi, bunlar özel
sermayenin kazançlı girişimleri için öncelikle gerçekleştirilmesi gere-
ken yatırımlardır. Bu görevi de Dünya Bankası ve benzer kuruluşlar üst-
lenmiş ve başarıyla sürdürmüşlerdir. Özel sermaye hem bu tip altyapı
yatırımlarının finansmanının yükünü üstlenmemiş, hem de satınaama

düşük olan azgelişmiş ülkelerde kâr ve satış açısından kazançlı olmayan imalat sanayii malları üretimine yatırım yapmamış, bunun üzerine dünya ölçüsünde başarıyla kurdukları bir ticaret ağı ile mallarını azgelişmiş ülke pazarlarına sürmeyi tercih etmişlerdir.

Dünya Bankası, örneğin 1960'lara kadar 50 civarında ülkede 4 milyar dolar kadar bir yatırımı gerçekleştirmiş ve bunun üçte ikisi haberleşme, enerji ve tarım alanlarında kullanılmıştır. UFK'nun amacı ise diğer önemli açığı kapama olmuş ve sanayileşmiş ülkelerdeki diğer şirketlerle birlikte, azgelişmiş ülkelerdeki sanayi yatırım projelerini finanse etmiştir.

Uluslararası tekelci sermaye ve yerli tekelci sermayenin ortak olarak yaptıkları yatırımları destekleyen UFK'nun 1973-74 faaliyet yılında Türkiye'deki yatırımları şu şirketleredir:

a) Borusan Gemlik Boru Tesisleri A.Ş.: UFK 4 milyon dolar yatırımda bulundu. Bunun 3.6 milyon doları borç, 0.4 milyon doları hisse senedi şeklindedir. Şirket ihracat için yüksek kaliteli boru da ihraç edecektir.

b) Aksa Akrilik Kimya Sanayii A.Ş. : 1968 yılında dört tekstil şirketi tarafından kurulan şirketin diğer hissedarları Türkiye İş Bankası, Türkiye Sınai Kalkınma Bankası ve UFK'dur.UFK,10 milyon dolar borç vermiştir.

UFK'nun yatırımının bulunduğu diğer şirketler ise Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş., Sentetik İplik Fabrikaları A.Ş., Viking Kağıt ve Selüloz A.Ş., Anadolu Cam Sanayii A.Ş., Nasaş-Aluminyum Sanayii ve Ticaret A.Ş.,Akdeniz Turistik Tesisler A.Ş.'dir.

(Kaynak: International Finance Corporation, 1974 Annual Report)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

CIA'NIN KARŞIDEVRİM FAALİYETLERİ AÇIĞA ÇIKTI

A.B.D. Başkanı Ford'un geçen hafta açıkladığına göre, Nixon yönetimi CIA'ya 1970-1973 yılları arasında, Şili Başkanı Salvador Allende'nin Marksist hükümetine karşı kullanılmak üzere 8 milyon dolar (120 milyon TL kadar) harcaması için yetki vermiştir. Kissinger ise yaptığı bir açıklamada, CIA'nın Şili'deki faaliyetlerinin Allende'ye karşı olan hareketin canlı tutulmasını amaçladığını kabul etmiştir.

Şili'deki karşıdevrim faaliyetlerinin açığa çıkması, Watergate Skandalına da karışan CIA'yı hesap verme durumuna getirmiştir. Söz konusu komite başkanı Michigan deleğesi Lucien Nedzi bir açıklama yaparak, CIA'nın artık eski durumunu koruyamıyacağını belirtmiştir. Teşkilat yetkilileri, kanunların CIA'nın ülke içi faaliyetlerini yasaklamasına rağmen, CIA'nın Watergate Skandalına karıştığını kabul etmişler ve CIA'nın Beyaz Saray'daki adamı E. Howard Hunt'a Teşkilatın sahte hüviyetler, peruk, konuşma değiştiren bir alet ve tütün tabakası içinde bir kamera verdiğini doğrulamıştır. Buna ek olarak, Teşkilat, Beyaz Saray'a Watergate Skandalının önemli kişilerinden Daniel Ellsberg'in psikolojik durumu hakkında bir rapor hazırlamıştır.

CIA yetkililerinin, kurulduğu günden bugüne kadar geçen 27 yıllık dönemde CIA'nın karşıdevrim faaliyetlerine çok az karıştığını iddia etmelerine rağmen, Teşkilatın,A.B.D. savunması ve dış politikasının temelini oluşturan önemli ölçüde faaliyette bulunduğu açığa çıkmıştır. Örneğin CIA'nın yıllık bütçesinin üçte ikisi (yaklaşık olarak 750 milyon dolar) ve Teşkilatta görevli ajanların yüzde 70'ini (yaklaşık olarak 5 000 kişi) karşıdevrim faaliyetlerinde kullanmaktadır.

ENFLASYON VE İŞÇİ ÜCRETLERİ

I. TÜRKİYE'DE FİYAT ARTIŞLARINA GENEL BİR BAKIŞ

A. 1950-1958 Dönemi:

İkinci Dünya Savaşı sonrası yıllarda Türkiye'de o güne kadar uygulanan devletçilik anlayışına tepki olarak ortaya çıkan liberal düşünceler, toprak ve ticaret burjuvazisi çıkarlarının ağır bastığı bir burjuva hareketi olarak siyasal boyutlarına ulaştı ve Demokrat Parti'nin iktidara gelmesiyle noktalandı. Bu olgu aynı zamanda Türk enflasyon tarihinin çekirdeğini oluşturan kararları da beraberinde getirdi.

Bu kararları, bunların gerekçelerini ve etkilerini şöylece özetlemek mümkündür:

-Toprak ve ticaret burjuvazisinin çıkarlarını temsil eden iktidar, genel olarak bütün banka kredilerinde, özellikle de çiftçiye açılan Ziraat Bankası kredilerinde büyük artırımlara gitmiş, bunun doğal sonucu olarak tarım ve ticaret erbabının gelirlerinde ve mal taleplerinde önemli artışlar olmuştur.

-Devlet eliyle her mahallede bir milyoner ve güçlü bir özel sektör yaratılması yolundaki görevler tümüyle İktisadi Devlet Teşekküllerinin sırtına yüklenmiştir. Güçlü bir özel sektör yaratılmasının ilk şartı, olarak belirlenen altyapı (enerji, su, yol, v.b.) yatırımlarının hızla tamamlanması ve temel mallar üretiminin (demir-çelik, çimento, v.b.) yatırımlarının hızla artırılması yolunda kendi malî olanaklarının çok üstünde görevler yüklenen İktisadi Devlet Teşekküllerinin finansman açıkları giderek artmış, bu ise yeni para arzı artışlarına (bonolar yoluyla emisyon) neden olmuştur.

İşte üretimi artırmadan sun'i olarak talebin artmasına yol açan bu uygulamalar, normal piyasanın dışında bir karaborsa piyasasının oluşmasına neden olmuştur. Piyasadaki talebin için verdiğinden de daha yüksek fiyatların kol gezdiği bu karaborsa piyasası, devletin devamlı olarak açıktan para basması ile beslenmiştir. Bu dönemde resmi piyasa fiyatları istatistikler göre fiyatlar yılda % 15-18 oranında artış göstermiştir. Dönemin Türk ekonomisine armağanı ise başta da planlandığı gibi güçlü bir sermayedar sınıf olmuştur.

B. 1959 ve Sonrası:

1950-1958 döneminde fiyatların hızla artması geniş halk kesimlerinde büyük bir hoşnutsuzluk yaratmış ve sonunda hükümet bir istikrar programı uygulamak zorunluğunda kalmış ve bu cümleden olmak üzere Türk parasının değeri yabancı paralara karşı düşürülmüştür. Ancak bu durumda ithalat pahalılaştığından 1959 yılında son on yılın en yüksek fiyat artışına (%21) tanık olunmuştur. 1960-1964 yılları arasında Türk ekonomisi genel olarak bir durgunluğa sürüklenmiştir. Yaygın bir işsizlik ekonominin başlıca sorunu haline gelmiştir. Bunun nedeni, bir önceki dönemde % 50-100 oranında kâr elde etmek alışkanlığında olan ve üretimlerini daima fiyatların artacağı varsayımına dayanarak gerçekleştiren özel kesimin tutumu olmuştur. Nihayet sonunda özel kesim üç yıl süreyle yaptığı mücadeleden galip çıkmış ve piyasada dağıtılmış gelirin tavsiye edebileceği fiyatların daha üstündeki fiyatlarla piyasaya sunulan üretimin emilebilmesi için para arzı artırılmıştır. Nitekim aşağıdaki tablodan da görülebileceği gibi 1960-1964 yılları arasında kararlılık gösteren para arzı 1964 yılından sonra hızla artmaya başlamıştır.

Soğuk savaş kızıştıkça, CIA'nın görevleri de genişlemiştir. Kanuna göre, CIA, Milli Güvenlik Konseyinin onayladığı görevleri yerine getirmektedir. Bu görevler esasta diğer ülkelerdeki ilerici ve devrimci hareketlerin gelişimini engellemektir. Bu amacı gerçekleştirmek için, CIA, Amerikan yanlısı siyasi partileri desteklemek, karşıdevrim propagandalarını sürdürmek, ekonomik sabotajlara girişmek ve hükümetlere karşı darbe gibi askeri operasyonları gerçekleştirmek şeklinde yöntemler kullanmaktadır. Bu faaliyetleri sürüten CIA ajanları ülkelere elçilik yetkilileri veya ataşeler gibi görevler ile girmektedirler. 12 yıldır Latin Amerikada CIA adına karşıdevrimci faaliyette bulunduktan sonra solcu gruplara katılan Philip Agee'nin 1975 Ocak ayında basılacak olan "Kumpanya'nın İçi: Bir CIA Günlüğü" isimli kitabında açıklandığına göre, CIA'nın ajan temin etme yöntemi şu şekilde işlemektedir: Başlangıçta sol örgütlerde çalışanlara örgüt için büyük miktarlarda para yardımı yapılmakta, bir süre sonra bu kişinin paranın bir kısmını kendisine ayırmasına olanak yaratılmakta ve nihayet bu kişi bu paraya muhtaç olduğu anda, yani satın alıntığında, kendisine zayıflığını ortaya çıkartacak bir yalan tespit testi yapılmakta ve böylece bu kişiye CIA hesabına hayatının sonuna kadar casusluk yaptırılmaktadır.

CIA'nın açığa çıkmış karşıdevrim faaliyetleri şu şekilde sıralanabilir: 1960 yılında Adana İncirlik Üssünden kalkan ve pilot Francis G. Powers tarafından yönetilen U-2 casus uçağının Sovyetler Birliği tarafından düşürülmesi; 1961 Küba saldırısı (Domuzlar Körfezi çıkartması); İngiliz petrol şirketini millileştirmek isteyen İran Başbakanı Muhammed Musaddık'ın 1953 yılında devrilmesi ve A.B.D. yanlısı Rıza Şah Pehlevi'nin tahtta kalmasının sağlanması;1954 yılında Guatemala'da Başkan Jacob Arbenz'in solcu hükümetinin devrilmesi; 1967 yılında Yunanistan'daki faşist darbenin desteklenmesi; aynı yıl Che Guevara'nın öldürülmesi; 1970 yılında Kamboçya'da ilerici Prens Norodom Sihanouk'un devrilmesi ve nihayet 1973 yılında Allende hükümetinin devrilmesi, öldürülmesi ve Şili'de faşist bir yönetimin kurulması.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

A.B.D. VE YABANCI YATIRIMLAR:

Amerika'dan kaynaklanan sermayenin yabancı ülkelerdeki yatırımlarının miktarı 1973 yılında yüzde 14 artarak 107.3 milyar dolara varmıştır. Doğrudan doğruya yapılan bu yatırımlar 1973 yılında 12.9 milyar dolar artmış, bunun 8.1 milyar doları kazançların yatırıma yöneltilmesi, geri kalan 4.9 milyar doları ise A.B.D.'nden yapılan net sermaye transferi ile gerçekleştirilmiştir.

A.B.D.'ndeki yabancı sermaye yatırımları ise 1973 yılında 3.5 milyar dolar artarak 17.7 milyar dolara varmıştır. Bu 3.5 milyar doların 1 milyar doları yatırıma yöneltilen gelirler, 2.5milyar doları ise net sermaye transferiyle karşılanmıştır.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

TÜM İKTİSATÇILAR BİRLİĞİ AYLIK BÜLTENİ ÜYELERDEN ALINAN ÖDENTİLERLE BASILMAKTA VE PARASIZ OLARAK DAĞITILMAKTADIR. ARTAN BASIM VE DAĞITIM MASRAFLARININ KARŞILANMASI İÇİN BAĞIŞLARINIZA İHTİYACIMIZ VAR. BAĞIŞLARINIZI POSTA PULU OLARAK VEYA "TİB TÜM İKTİSATÇILAR BİRLİĞİ" ADINA POSTA HAVALESİYLE YOLLAYABİLİRSİNİZ.

TABLO I: 1959-1973 DÖNEMİNDE PARA ARZI
(Milyon TL)

Yıl	Banknot+ufaklık	Kaydî Para	Vadesiz Mevduat	Toplam
1959	3 406	1 683	3 610	8 699
1960	3 699	1 746	3 682	9 256
1961	4 140	1 918	3 967	10 025
1962	4 527	1 950	4 487	10 964
1963	4 926	1 999	5 242	12 167
1964	5 835	2 230	5 934	13 999
1965	6 326	2 580	7 528	16 434
1966	7 164	3 206	9 410	19 780
1967	8 714	3 578	10 390	22 682
1968	8 237	4 931	12 800	25 968
1969	9 081	6 028	15 018	30 127
1970	11 850	6 599	16 819	35 268
1971	13 917	8 754	20 916	43 587
1972	15 978	12 346	24 929	53 253
1973	20 700	16 772	33 056	70 528

Kaynak: T.C. Merkez Bankası Aylık Bülteni, Ocak-Nisan 1974.

1960'lar Türkiye'sinin ekonomik yapısında gözlenen bir diğer gelişim de, sanayinin ve dolayısıyla sanayi burjuvazisinin ön plana geçmesidir. Sanayi içinde ise tekeller ön plana geçmektedir. Artık birkaç firma bir piyasayı kontrol edecek duruma gelmiştir. Devlet Planlama Teşkilatı yayınlarından derlediğimiz aşağıdaki tablo, bu dönemdeki tekelleşme olgusunun en kesin kanıtını vermektedir.

TABLO II:İMALAT SANAYİİNİN ÇEŞİTLİ KESİMLERİNDE PİYASAYA HAKİM OLAN FİRMA SAYILARI

Sektör	Firma sayısı
Sun'i ve Sentetik elyaflar	4
Oto lastikleri	3
Havagazi sayaçları	tekel
Su sayaçları	tekel
Petro-kimya ürünleri	devlet tekeli
Kağıt	kısmî devlet tekeli
Şeker	devlet tekeli
Demir-çelik	2
Pencere camı	tekel
Elektrik ampulü	3
Buzdolabı	2
Telefon kabloları	2
Demir ve çelik borular	2
Takım tezgahları	kısmî tekel
El aletleri	2
Zincir	tekel
Çelik halat	tekel
Motor Yatakları	tekel
Otomobil	3
Traktör	6
Otobüs	5
Kamyon	8
Pil	3
Elektrolitik bakır	2
Radyatör	2
Seramik Sıhhi Tesisat Malzemesi	tekel
Sıhhî Tesisat Madeni Aksamı	

Elektrik motorları	4
Elektroporselen	2
Biçerdöğer	2
Sontaj makkapları	tekel
Tırpan	tekel
Vinç	2

Kaynak: Devlet Planlama Teşkilatı

İşte bu tekelleşme olgusu 1960'lar döneminde Türk ekonomisinde fiyat artışlarını şiddetlendiren en önemli etken olmuş ve 1970'lere gelindiğinde fiyat artışları dayanılamıyacak bir düzeye ulaşmıştır.

Bilindiği gibi herhangi bir mal sadece birkaç fabrikada üretiliyorsa, yahut o malın üretiminin büyük bir bölümü az sayıda fabrika tarafından sağlanıyorsa, üretimi ve ticareti elde tutan firmaların kendi aralarında anlaşmaları yada en büyüğünün isteği doğrultusunda bir satış fiyatı saptamaları her zaman için mümkündür. Türkiye'de kanımıza göre bugün olan da budur.

Tekelci piyasanın bir diğer özelliği de mevcut talebi doyuracak bir kapasite olmasına rağmen, bu kapasite olmasına rağmen, bu kapasitenin bir kısmını kullanarak dapa yüksek fiyatlara ve dolayısıyla daha yüksek kâr oranlarına ulaşmaktır. Margarin kıtlığı, boru kıtlığı, inşaat malzemesi kıtlığından sonra bu malların fiyatlarının iki misli yükseltilerek tekrar piyasaya sürülmesi olayının altında yatan oyun işte budur. Nitekim, elimizdeki Devlet Planlama Teşkilatı kaynaklı sayısal veriler Türkiye'de imalat sanayiinde özel kesimin elindeki mevcut kapasitelerin tam olarak kullanılmadığını açıkça kanıtlanmaktadır.

TABLO III: İMALAT SANAYİİNDE KULLANILAN ORTALAMA KAPASİTE YÜZDELERİ (1970)

Sektörler	Kamu Kesimi	Özel Kesim
İmalat Sanayii (toplam)	83	69
Gıda	85	71
İçki	95	81
Tütün ürünleri	94	84
Dokuma	84	73
Giyim	100	71
Orman Ürünleri	84	75
Kağıt	100	60
Basım	90	76
Deri-Kösele	--	65
Lastik	--	76
Kimya	89	60
Petrol ürünleri	91	90
Toprak işleme	76	75
Çimento	88	90
Demir-Çelik	78	69
Madeni eşya	76	63
Makina	74	62
Elektrik Makina ve Gereçleri	100	64
Taşıt Araçları	69	44

Kaynak: Devlet Planlama Teşkilatı

Tablodan da açıkça görüldüğü gibi, imalat sanayii kamu kesiminde kapasiteler tama yakın bir biçimde kullanılırken, özel kesimde kapasite kullanım oranları yüzde 44'e kadar düşmektedir. Bu durum yukarıda da belirttiğimiz gibi, Türkiye'de enflasyon incelenirken mutlaka hesaba katılması gereken tekelci davranışın en belirgin göstergesidir.

TABLO IV : TÜRKİYE'DE FİYAT ARTIŞLARI

Yıllar	Toptan eşya fiyatları endeksi	Yıllık Değişme yüzdesi
1963	100	--
1965	109,4	9,4
1968	127,3	16,0
1969	136,5	7,0
1970	145,7	6,6
1971	168,9	15,8
1972	199,0	17,9
1973	240,0	40,1

Kaynak: T.C. Merkez Bankası

II. İŞÇİLER VE SABİT GELİRLİ HALK YIĞINLARI GİDEREK YOKSULLAŞMAKTADIR

Türkiye nüfusu içinde en büyük paya çiftçiler sahiptir. İşçiler ikinci sırada yer almaktadırlar. Onları esnaf ve zanaatkârlar ve memurlar izlemektedir. Diğer mesleklerin ise nüfus içindeki payları son derece küçüktür.

Nüfusun bu dağılışına karşılık işçiler, esnaf ve zanaatkârlar gelirden nüfusa katkıları oranından daha az pay almaktadırlar. Gelirden nüfusa katkılarının çok üstünde pay alanlar ise büyük ticaret ve sanayi, ticaret ve serbest meslek mensuplarıdır.

Bu durum aşağıdaki tabloda bütün açıklığı ile görülmektedir:

TABLO V : ÇEŞİTLİ MESLEKLERİN NÜFUS VE GELİR PAYLARI

Meslekler	Nüfus içinde hanehalkı yüzdesi	Gelir içinde yüzdesi
Büyük ticaret ve sanayii	0,5	3,5
Ticaret	2,3	11,0
Serbest meslek	0,7	3,8
Yüksek memur	1,0	2,6
Küçük memur	7,7	9,2
Teknisyen	0,6	0,7
Esnaf ve zanaatkâr	15,6	14,7
İşçiler	22,0	15,5
Çiftçiler	49,6	38,8

Kaynak: Türkiye'de Gelir Dağılımı (1968), Bulutay, Timur, Ersel

Tablodan çıkan sonuçlar Türkiye'de gelirin kimlerin çıkarı doğrultusunda dağıldığını simgelemektedir. Eğer bir ülkede aile-

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

leri ile birlikte ticaret ve sanayi burjuvazisi, serbest meslek mensupları ve yüksek seviyeli bürokratlar nüfusun ancak yüzde 4,5'ini oluştururken, yaratılan gelirin yüzde 20,9'una sahip oluyorlar, buna karşılık aileleri ile birlikte nüfusun yüzde 22'sini oluşturan işçiler yaratılan gelirden ancak yüzde 15,5 oranında pay alıyorlarsa, o ülkede sosyal adalet, sosyal hukuk devleti gibi laflar gerçekten gülünç kalır. Ve yine o ülkede fiyat artışlarına neden olarak işçi ücretlerinin artışının gösterilmesi çarpık, adaletsiz ve insanlıktan yoksun bir düzenin devamını istemekten başka bir anlama gelmez. Böyle bir gelir dağılımının hüküm sürdüğü Türkiye'de işçiler, ücretlerini artırma yolundaki taleplerinde mutlak haklıdırlar, ve enflasyona sebep olmakla suçlanamazlar. Hele işçilerin gerçek ücretlerinde ve milli gelirden aldıkları paylarda da giderek bir azalma meydana geliyor ve işçiler gün günden yoksullaşıyorsa,

Her kapitalist düzende sömürü vardır. İşçi yarattığı değerin tamamını almaz. Bunun yanında yine her kapitalist düzende işçinin verimliliği devamlı olarak artar. Verimlilikleri arttığı için ücretleri de artabilir. Kapitalist düzende işçilerin gerçek ücretlerinin artması onların daha az sömürüldükleri anlamına gelmez. Ancak işçilerin verimlilikleri artarken, gerçek ücretleri "mutlak" olarak azalıyorsa, bu durum sömürü oranının kat kat yükseldiği anlamına gelir. Türkiye'de geride bıraktığımız yıllarda sömürü oranı yükselmiş, işçi ücretlerindeki artışlar milli gelir artışının çok gerisinde kalmıştır.

Aşağıdaki tabloya bir göz atmamız bunun böyle olduğunu kanıtlamaya yetip artmaktadır.

TABLO VI: MİLLİ GELİR (SABİT FİYATLARLA) VE GERÇEK ÜCRET ARTIŞ HIZI

YILLAR	Milli gelir artış hızı (%)	Gerçek ücret artış hızı (%)
1964	4,9	6,4
1965	4,6	4,5
1966	10,3	4,3
1967	6,1	3,5
1968	6,7	4,9
1969	6,3	8,3
1970	5,5	0,8
1971	7,9	-5,1
1972	4,9	-1,4
1973	6,4	-3,9

KAYNAK: Devlet Planlama Teşkilatı ve Çalışma Bakanlığı

Tablodan da açıkça görüleceği gibi, 1964 ve 1969 yılları dışında gerçek ücretlerdeki artışlar daima milli gelirdeki artışları geriden izlemektedir. Hatta Türkiye'de faşizan uygulamaların hakim olduğu 1971-73 yıllarında milli gelirde meydana gelen yüzde 7,9; 4,9; ve 6,4'luk artışlara rağmen gerçek işçi ücretleri "mutlak" olarak azalmıştır. Ele aldığımız on yıllık dönemde ise milli gelir sabit fiyatlarla ortalama yüzde 6,3 oranında artarken, işçi ücretlerinde artış ortalama olarak ancak yüzde 2,2 olmuştur. Bu ne demektir?

Bu demektir ki, işçiler, milli gelirin dağılımından nüfus içindeki paylarına oranla zaten daha az pay alan işçiler, giderek yoksullaşmakta, her yıl belli oranlarda artan milli gelirden her yıl daha az pay almaya mahkum olmaktadırlar.

Somut gerçekler bu iken, işçi ücretlerinin artmasının maliyetleri ve dolayısıyla fiyatları artıracağı şeklindeki teorik iktisat bilgisinden hareketle Türkiye'deki enflasyonist gelişimin günahını işçilerin sırtına yüklemek kasıtlı bir haksızlıktır.

Bugün Türkiye'de fiyat artışlarından zararlı çıkanlar, rakamlarla da açıklandığı gibi, işçiler ve diğer sabit gelirli halk yığınları, kârlı çıkanlar ise üretim araçlarına sahip oldukları için bunları hemen kendi ürettikleri malların fiyatlarına aktarabilen, ayrıca kâr hırsları ve tekelci davranışları ile bizzat enflasyona sebep olan egemen sınıflardır.